

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до інформації про діяльність підприємства – аналіз фінансово
господарської діяльності та ризиків по ДП «Кривбасшахтозакриття»,
за 2025 рік

I. Загальні відомості

Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття» (далі ДП «КШЗ») створене відповідно до Наказу Міністерства промислової політики України від 25.06.2004р. №315 з метою удосконалення організації виконання проектів реструктуризації підприємств з підземного видобутку залізної руди Криворізького басейну.

Основними показниками діяльності є виконання послуг по транзиту, прийому та акумуляції шахтної води і промислових стоків підприємств Кривбасу в ставок-накопичувач б. Свистунова та щорічного скиду в ріку Інгулець, відповідно затвердженого регламенту. Виробничі потужності підприємства дають можливість прийняти щорічно в ставок-накопичувач близько 13 млн. м³ шахтної води та перекачати через хвостосховище ДП «КШЗ» до 8 млн.м³.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.1998 № 258 забезпечує виконання робіт відповідно до затверджених проєктів «Ліквідація ш. «Гігант», затверджений наказом Мінпромполітики України від 08.06.2001 № 238; «Обґрунтування ліквідації ш. «Саксагань», затверджений наказами Мінпромполітики України від 22.03.2001 № 113 та від 31.08.2010 № 422; «Ліквідація ш. «Першотравнева», затверджений наказом Мінпромполітики України від 26.11.2001 № 192. Згідно даних проєктів на ДП «КШЗ» покладено функції з виконання наступних робіт: виконання заходів з ліквідації об'єктів; здійснення після ліквідаційного моніторингу; усунення негативних екологічних наслідків діяльності гірничорудних підприємств та пов'язаних з цим капітального будівництва; вирішення соціальних проблем, які виникають в процесі реструктуризації; відселення мешканців з екологічно небезпечних територій. Відповідно до ст. 90 п. 7 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 №2456-VI (зі змінами) фінансування проєктних робіт повинно здійснюватися виключно за рахунок коштів обласного бюджету, за програмою природоохоронних заходів місцевого значення, проєкти реструктуризації та ліквідації об'єктів підприємств з підземного видобутку залізної руди.

Організаційна структура підприємства налічує в своєму складі 2 дільниці, які є єдиним промисловим комплексом. Одна з них є основною – дільниця гідротехнічних споруд та автотранспортна дільниця.

Дільниця гідротехнічних споруд налічує дві плавучі насосні станції на ставку-накопичувачі б. Свистунова та дві стаціонарні насосні станції: фекальна та насосна на хвостосховищі.

До числа допоміжних відноситься автотранспортна дільниця.

Середньооблікова кількість штатних працівників 86 осіб.

З метою виконання діючих нормативних актів щодо скорочення витрат, протягом 2025 року на ДП «КШЗ» вжиті зазначені заходи.

Стратегічний план розвитку ДП «КШЗ» на 2024 – 2028 роки та Інвестиційний план ДП «КШЗ» на 2024 – 2028 роки затверджено Фондом державного майна України 18 вересня 2023 року (супровідний лист Фонду державного майна України від 18.09.2023 №10-51-23918, СЕД АСКОД ДП «КШЗ» №252 від 18.09.2023).

Фінансовий план на 2025 рік (складений згідно Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку України від 02.03.2015 №205 (із

змiнами)), затверджено 03.10.2024 року (супровiдний лист Фонду державного майна України вiд 03.10.2024 №10-51-26956, СЕД АСКОД ДП «КШЗ» №390 вiд 04.10.2024).

Фiнансовий план на 2025 рiк (приведений у вiдповiднiсть до типової форми подання даних щодо фiнансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економiки, затвердженої наказом Мiнiстерства економiки України вiд 18.11.2024 №26119), затверджено 26.12.2024 року (супровiдний лист Фонду державного майна України вiд 26.12.2024 №10-51-34693, СЕД АСКОД ДП «КШЗ» №534 вiд 26.12.2024).

Колективний договiр мiж Роботодавцем та Профспiлковим комiтетом Державного пiдприємства «Кривбасшахтозакриття» на 2024 – 2028 роки, прийнятий на загальних зборах трудової колективу ДП «КШЗ» 04 жовтня 2024 року, зареєстрований та оприлюднений 09 жовтня 2024 року на офiцiйному вебсайті Саксаганського виконкому районної у мiстi ради, за реєстровим номером №50.

II. Аналіз фiнансово господарської дiяльностi

ДП «КШЗ» зрiдснило аналіз фактичних показникiв фiнансово – господарської дiяльностi пiдприємства за 2025 рiк з плановими показниками, в наведенiй нижче таблицi зазначенi данi порiвняльного аналізу:

Код рядка фiнплану/ звiту про виконання фiнплану	Найменування показника	План	Факт	Вiдхилення	
				+/-	%
1000	Чистий дохiд вiд реалiзацiї продукцiї (товарiв, робiт, послуг)	71004	73294	2290	103
1010	Собiвартiсть реалiзованої продукцiї (товарiв, робiт, послуг)	53354	47550	-5804	89
1020	Валовий прибуток (збиток)	17650	25744	8094	146
1030	Адмiнiстративнi витрати	11285	10885	-400	96
1070	iншi операцiйнi доходи	60181	7548	-52633	13
1080	iншi операцiйнi витрати	59434	14846	-44588	25
1100	Фiнансовий результат вiд операцiйної дiяльностi	7112	7561	449	106
1150	iншi доходи	268	259	-9	97
1160	iншi витрати	268	259	-9	97
1170	Фiнансовий результат до оподаткування	7112	7561	449	106
1180	Витрати з податку на прибуток	1280	1361	81	106
1200	Чистий фiнансовий результат, у т.ч.:	5832	6200	368	106
1201	Прибуток	5832	6200	368	106
1300	EBITDA	9059	9656	597	107
1400	Матерiальнi витрати, у т.ч.:	81210	34215	-46995	42
1410	Витрати на оплату працi	24905	23685	-1220	95
1420	Вiдрахування на соцiальнi заходи	5173	4900	-273	95
1430	Амортизацiя	1947	2095	148	108
1440	iншi операцiйнi витрати	10838	8386	-2452	77
1450	Усього	124073	73281	-50792	59
1200	Чистий фiнансовий результат	5832	6200	368	106
2110	Сплата податкiв та зборiв до Державного бюджету України (податковi платежi) усього, у т.ч.:	13122	12025	-1097	92
2111	податок на прибуток пiдприємств	1270	1118	-152	88
2112	Податок на додану вартiсть, що пiдлягає сплатi до бюджету за пiдсумками звітної перiоду	10400	8892	-1508	86
2117	податок на доходи фiзичних осiб	1089	898	-191	82
2118/1	вiйськовий збiр	363	1117	754	308
2120	Сплата податкiв та зборiв до мiсцевих бюджетiв (податковi платежi), усього, у т.ч.:	6067	4530	-1537	75
2121	податок на доходи фiзичних осiб	3267	2695	-572	82
2122	земельний податок	2800	1835	-965	66
2130	iншi податки, збори та платежi на користь держави, усього, у т.ч.:	9417	7243	-2174	77
2131	вiдрахування частини чистого прибутку державними унiтарними пiдприємствами та їх об'єднаннями	4625	3121	-1504	67
2134	єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соцiальне страхування	4792	4122	-670	86
2200	Усього виплат на користь держави	28606	23798	-4808	83
6000	Необоротнi активи, усього, у тому числi:	62594	62641	47	100
6001	основнi засоби	7483	7464	-19	100
6002	первiсна вартiсть	62609	63032	423	101
6003	знос	55126	55568	442	101

6010	Оборотні активи, усього, у тому числі:	18424	86588	68164	470
6012	дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	12200	40979	28779	336
6013	дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2200	0	-2200	0
6015	гроші та їх еквіваленти	800	22	-778	3
6020	Усього активи	81018	149229	68211	184
6030	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	143	113	-30	79
6040	Поточні зобов'язання і забезпечення	10034	77973	67939	777
6042	поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	970	11549	10579	1191
6043	поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	8964	64232	55268	717
6050	Усього зобов'язання і забезпечення	10177	78086	67909	767
6080	Власний капітал	70841	71143	302	100

Усього доходів підприємства передбачено одержати за 2025 рік 131453 тис. грн., фактично одержано 81101 тис. грн., відхилення в сумі 50352 тис. грн. відбулись в результаті коливання фактичних об'ємів Замовниками послуг з акумуляції і транзиту шахтної води та промстоків; відсутності фінансування з обласного бюджету за бюджетною програмою «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу»; внаслідок ворожих ударів по місту Кривому Рогу, зменшені доходи та витрати з послуг по транзиту.

Усього витрати підприємства на виконання виробничої програми відповідно до фінансового плану на 2025 рік передбачались в сумі 125621 тис. грн., фактичні витрати 74901 тис. грн., відхилення в сумі 50720 тис. грн. відбулись в результаті коливання фактичних об'ємів Замовниками послуг з акумуляції і транзиту шахтної води та промстоків; внаслідок ворожих ударів по місту Кривому Рогу, зменшені доходи та витрати з послуг по транзиту; збільшення витрат зі страхових випадків з тимчасової непрацездатності; зменшення окремих витрат за робочими проектами ліквідації; виконанням заходів з мінімізації витрат.

На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2025 року збільшено позитивний фінансовий результат від операційної діяльності проти планових показників. План 7112 тис. грн., факт 7561 тис. грн. Враховуючи викладене, та виконанням плану заходів з підвищення операційної ефективності підприємства, за 2025 рік чистий фінансовий результат, у тому числі прибуток, становить 6200 тис. грн., проти планових показників 5832 тис. грн.

Сплата податків, зборів та інших обов'язкових платежів підприємства усього на користь держави в звітному періоді планувалось здійснити в сумі 28606 тис. грн., фактично виплат на користь держави 23798 тис. грн. Відхилення в сумі 4808 тис. грн. виникли виключно внаслідок наступного:

1. Несплати Замовником послуг ДП «КШЗ» АТ «Кривбасзалізрудком» ЄДРПОУ 00191307 по акумуляції шахтної води в загальній сумі 31544291,90 гривень. Ухвалою від 09.06.2025 Господарський суд Дніпропетровської області відкрив провадження у справі № 904/2684/25 про визнання банкрутом АТ «Кривбасзалізрудком» та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. 14.07.2025 ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області прийнято заяву ДП «КШЗ» до боржника АТ «Кривбасзалізрудком» про визнання грошових вимог у справі № 904/2684/25 про банкрутство. Ухвалою від 15.10.2025 Господарський суд Дніпропетровської області визнано грошові вимоги ДП «КШЗ» до АТ «КЗРК», в тому числі в повному обсязі основний борг. Ставок-накопичувач зворотних (шахтних) вод, який перебуває у господарському відданні ДП «КШЗ», та є єдиною технологічною водоймою у Криворізькому районі Дніпропетровської області та

відповідно до технічного проекту призначений для тимчасової акумуляції надлишків шахтних вод гірничорудних підприємств Кривбасу у вегетаційний період, а осінньо-зимовий період (міжвегетаційний період) відведення надлишків зворотних (шахтних) вод зі ставка-накопичувача здійснюється згідно з індивідуальним регламентом скиду, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України. В ставок-накопичувач постійно, цілодобово, незалежно чи здійснює АТ «Кривбасзалізрудком» господарську діяльність чи ні, надходять шахтні води по трубопроводу в ставок-накопичувач, технічно зупинити прийняття шахтної води не має можливості, іншої альтернативи по акумуляції шахтної води не існує. У разі відмови ДП «КШЗ» надавати послуги АТ «Кривбасзалізрудком» ЄДРПОУ 00191307 створюються умови для виникнення низки некерованих техногенних катастроф, пов'язаних з зупинкою і затопленням діючих шахт, підземного простору, покладів залізних руд, з регіональним підняттям рівня високомінералізованих підземних вод, забрудненням верхніх водоносних горизонтів і поверхневих водоймищ;

2. Протягом звітної періоду мало негативний вплив на розрахунки з бюджетом, відсутність фінансування з обласного бюджету за бюджетною програмою «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу», на сплату ДП «КШЗ» податку на землю за робочими проектами ліквідації.

Зміни у звіті про фінансовий стан за звітний період відбулись за рахунок наступного:

1. Необоротні активи за планом 64278 тис. грн., фактичні показники 62594 тис. грн., у тому числі:
 - внаслідок руху основних засобів і МНМА сума відхилень проти плану становить - 19 тис. грн.;
 - незавершені капітальні інвестиції за планом 54803 тис. грн., факт 54869 тис. грн., збільшення вартості відбулось за рахунок відображення витрат на утримання об'єкта будівництва;
 - фактична вартість нематеріальних активів становить 308 тис. грн., за планом 308 тис. грн., змін вартості протягом 2025 року не відбувалось.
2. Оборотні активи за планом 18424 тис. грн., фактичні показники 86588 тис. грн., у тому числі:
 - дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги за планом 12200 тис. грн., факт 40979 тис. грн., збільшення відбулось за рахунок коливання обсягів, зростання тарифів та цін по виконанню робіт та послуг, які виконує ДП «КШЗ», та в зв'язку із несплатою Замовником послуг ДП «КШЗ» (інформація надана у попередньому абзаці цієї пояснювальної записки);
 - дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом за планом 2200 тис. грн., факт 0 тис. грн., відхилення відбулось внаслідок врахування в звітному періоді авансових платежів та здійснення їх сплати згідно Податкового Кодексу України від 02.12.10 №2755-VI;
 - гроші та їх еквіваленти за планом 800 тис. грн., факт 22 тис. грн., зменшення залишку грошових коштів в національній валюті відбулося за рахунок спрямування грошових коштів в звітному періоді на виконання виробничої регламентної програми підприємства, та за рахунок проведених платежів по зарплатному проекту на транзитному-поточному рахунку;
 - запаси за планом 2350 тис. грн., факт 1193 тис. грн., зменшення сталося внаслідок придбання виробничих запасів протягом 2024 року, використання яких здійснено у звітному періоді згідно виробничої регламентної програми 2025 року;

- інша поточна дебіторська заборгованість за планом 100 тис. грн., фактичні показники відсутні;
 - інші оборотні активи за планом 774 тис. грн., факт 44394 тис. грн., збільшення відбулось внаслідок відображення у складі інших оборотних активів не погашених поточних витрат за робочими проєктами ліквідації, до вирішення питання щодо відновлення фінансування за бюджетною програмою з обласного бюджету «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу».
3. Довгострокові зобов'язання і забезпечення за планом 143 тис. грн., факт 113 тис. грн., зменшення відбулось за рахунок зменшення відстрочених податкових зобов'язань з різниці амортизації переоцінених ОЗ.
4. Поточні зобов'язання і забезпечення за планом 10034 тис. грн., факт 77973 тис. грн., у тому числі:
- 4.1 Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги за планом 970 тис. грн., факт 11549 тис. грн., збільшення відбулось за рахунок зросту цін виконаних спеціалізованих послуг (гірничорятувальне обслуговування, проведення регламентних робіт на ставку накопичувачу б. Свистунова, електроенергія, тощо) Підрядниками, а також відсутністю фінансової можливості ДП «КШЗ», внаслідок несплати Замовником послуг АТ «Кривбасзалізрудком» ЄДРПОУ 00191307 (49,27 % основних послуг ДП «КШЗ»), у проведенні розрахунку в сумі 8584717,65 грн. перед КП «Кривбасводоканал» ЄДРПОУ 03341316 за послуги з перекачки зворотних вод, що стало підставою подання КП «Кривбасводоканал» ЄДРПОУ 03341316 позовної заяви до Господарського суду Дніпропетровської області про стягнення заборгованості з ДП «КШЗ». Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області від 15.07.2025 відстрочено виконання рішення суду до 31.05.2026 року;
- 4.2 Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом за планом 8964 тис. грн., факт 64232 тис. грн. Внаслідок не виконання своїх зобов'язань Замовником послуг АТ «Кривбасзалізрудком» ЄДРПОУ 00191307 (49,27 % основних послуг ДП «КШЗ», станом на 01.01.2026 року заборгованість становить 31544291,90 гривень), та відсутності фінансування з обласного бюджету впродовж 2015 – 2025 років за бюджетною програмою «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди» на сплату податку на землю, за звітний період поточні зобов'язання по розрахункам з бюджетом збільшилися, у тому числі:
- збільшення заборгованості з податку на землю в сумі 11437 тис. грн. (нараховано за розрахунком 13272 тис. грн., сплачено 1835 тис. грн.), прострочена заборгованість станом на 01.01.2026 року становить 57015 тис. грн.;
 - заборгованість з ПДВ станом на 01.01.2026 року в сумі 2769 тис. грн. є поточною (нараховано за розрахунком 16332 тис. грн., сплачено 8892 тис. грн., сума переплати на 01.01.2025 року становила 4671 тис. грн.);
 - на виконання Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 №138 (із змінами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2020 року №349 - 80 % чистого прибутку перераховується до Державного бюджету України з 01.01.2020 року), протягом 2025 року ДП «КШЗ» здійснило нарахування та сплату, відповідно, поточна заборгованість становить 2492 тис. грн. (нараховано за розрахунком 4960 тис. грн., сплачено 3121 тис. грн.);
 - заборгованість з податку на прибуток станом на 01.01.2026 року в сумі 479 тис. грн. є поточною (нараховано за розрахунком 1526 тис. грн., сплачено 1118 тис. грн.);
 - заборгованість з військового збору станом на 01.01.2026 року в сумі 91 тис. грн. є поточною (нараховано за розрахунком 1200 тис. грн., сплачено 1117 тис. грн.);

- заборгованість з податку на доходи фізичних осіб станом на 01.01.2026 року в сумі 332 тис. грн. є поточною (нараховано за розрахунком 4319 тис. грн., сплачено 3593 тис. грн.).
- 4.3 Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування станом на 01.01.2026 року 371 тис. грн. є поточною зі сплати ЄСВ (22% та 8,41%).
- 4.4 Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці станом на 01.01.2026 року в сумі 1497 тис. грн. - яка є поточною за грудень 2025 року, погашена в термін згідно чинного законодавства. Розрахунки по оплаті праці протягом звітного періоду здійснювались своєчасно, відповідно до умов колективного договору.
- 4.5 Інші поточні зобов'язання (утримання із заробітної платні – профвнески, виконавчі витрати) станом на 01.01.2026 року 25 тис. грн. є поточними, погашені в термін згідно чинного законодавства.
- 4.6 Поточні забезпечення – забезпечення виплат відпусток за планом 100 тис. грн., факт на 31.12.2025 року 299 тис. грн., зміни відбулись внаслідок проведеної інвентаризації не використаних відпусток станом на 31.12.2025 року.
- 5. Власний капітал підприємства за планом 70841 тис. грн., на кінець звітного періоду складає 71143 тис. грн., зміни відбулись внаслідок наступного:
 - 5.1 Статутний капітал підприємства за планом, та на 31.12.2025 року становить 5412 тис. грн. На протязі звітного періоду зміни не відбувались.
 - 5.2 Капітал у дооцінках за планом 460 тис. грн., факт 283 тис. грн. На протязі звітного періоду проведено витрати з амортизації переоцінених ОЗ за податковим обліком, відповідно у структурі власного капіталу відбулись зміни: збільшення додаткового капіталу на різниці з амортизації переоцінених ОЗ за податковим обліком, за рахунок відображення зазначених витрат у складі нерозподіленого прибутку, та спрямуванням на розвиток виробництва.
 - 5.3 Додатковий капітал за планом 64959 тис. грн., факт 65438 тис. грн. На протязі 2025 року у структурі додаткового капіталу відбувались наступні зміни: відшкодування витрат з нарахування зносу (амортизації) необоротних активів залучених до виконання робочих проєктів ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» в сумі -259 тис. грн.; відображення витрат капітального характеру (розвиток виробництва - капітальне будівництво ставків - відстійників з підвідними та відвідними трубопроводами) у складі безоплатно переданих об'єктів за робочими проєктами ліквідації шахти «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» в сумі 68 тис. грн.; роботи капітального характеру на дільниці ГТС, що спрямовані на поліпшення умов праці і техніки безпеки, сума робіт віднесена на розвиток виробництва становить 1102 тис. грн.; збільшення додаткового капіталу на різниці в сумі 679 тис. грн. з амортизації переоцінених ОЗ за податковим обліком, за рахунок відображення зазначених витрат у складі нерозподіленого прибутку, та спрямуванням на розвиток виробництва.
 - 5.4 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) за планом 10 тис. грн., факт 10 тис. грн. За результатом діяльності протягом 2025 року отримано чистий фінансовий результат – прибуток в сумі 6200 тис. грн., планові показники 5832 тис. грн. Розподіл та використання прибутку на ДП «КШЗ» здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог Господарського кодексу України від 16.01.2003 №436-V (із змінами та доповненнями), Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 №1213 «Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій і Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку», зареєстрованим у Міністерстві юстиції

України 26.12.2006 за № 1363/13237. Розподіл чистого прибутку протягом 2025 року становить:

- залишок нерозподіленого прибутку на початок звітної періоду 7 тис. грн., планові показники 7 тис. грн.;
- нараховані до сплати відрахування частини чистого прибутку, усього 4960 тис. грн., у тому числі державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями до державного бюджету 4960 тис. грн. На виконання Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 №138 (із змінами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2020 року №349 - 80 % чистого прибутку перераховується до Державного бюджету України), враховуючи що за результатом діяльності протягом 2025 року отримано чистий фінансовий результат – прибуток в сумі 6200 тис. грн., планові показники 5832 тис. грн., відбулось відхилення планових та фактичних показників з нарахування до сплати відрахування частини чистого прибутку: план 4666 тис. грн., факт 4960 тис. грн.;
- розвиток виробництва план 1092 тис. грн., факт 1170 тис. грн. в тому числі: роботи капітального характеру - будівництво ставків - відстійників з підвідними та відвідними трубопроводами у складі безоплатно переданих об'єктів за робочим проектом ліквідації шахти «Гігант» в сумі 68 тис. грн., план 33 тис. грн.; роботи капітального характеру на дільниці ГТС, що спрямовані на поліпшення умов праці і техніки безпеки, сума робіт віднесена на розвиток виробництва становить 1102 тис. грн., план 1059 тис. грн. Відхилення виникли внаслідок спрямування прибутку за напрямком фактичних витрат, з урахуванням отриманого чистого прибутку за 2025 рік;
- виплати за колдоговором (винагороди, премії, поховання, тощо) план 71 тис. грн., факт 67 тис. грн. Згідно ст. 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 р. №1045-XIV, Колективного договору ДП «КШЗ» між адміністрацією та трудовим колективом, адміністрація зобов'язується відраховувати профспілковому комітету ДП «КШЗ» кошти на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу, в розмірі не менше 0,3% від фонду оплати праці штатних працівників. Протягом 2025 року загальна сума за розрахунком відрахування профспілковому комітету ДП «КШЗ» коштів на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу згідно Колективного договору становить 67 тис. грн. Протягом звітної періоду на ДП «КШЗ» відсутні випадки настання нещасного випадку (травми), що спричинив(ла) середні або тяжкі тілесні ушкодження працівнику або його смерть, що сталися з вини підприємства у процесі виконання працівником трудових обов'язків. Відхилення виникли внаслідок спрямування прибутку за напрямком фактичних витрат, з урахуванням отриманого чистого прибутку за 2025 рік;
- залишок нерозподіленого прибутку на кінець звітної періоду 10 тис. грн., планові показники 10 тис. грн.

III. Ризики, що мали вплив на діяльність ДП «КШЗ»

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 №7 «Про затвердження Методики оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки», за результатом аналізу фінансово – господарської діяльності ДП «КШЗ» у 2025 році, встановлено 3-й ранг ризику **внаслідок**

впливу зовнішніх факторів, що мали негативний вплив на повноту отримання підприємством доходів та понесених витрат.

1. Забезпечення виконання робіт відповідно до затверджених проєктів «Ліквідація ш. «Гігант», «Обґрунтування ліквідації ш. «Саксагань» та «Ліквідація ш. «Першотравнева»

У 1998 році Кабінетом Міністрів України з метою збереження власної (унікальної) рудної бази металургійної та хімічної промисловості, подолання негативних демографічних і соціально-економічних наслідків та запобігання незворотним процесам у навколишньому середовищі Кривбасу та зонах діяльності гірничо-хімічних підприємств Львівської області прийнято постанову від 02.03.1998 № 258 «Про спеціальний режим реструктуризації гірничо-рудних підприємств Кривбасу, гірничо-хімічних підприємств Яворівського і Роздольського «Сірка» та Стебницького «Полімінерал» Львівської області».

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.1998 № 258 Міністерству промислової політики України було доручено здійснення робіт з ліквідації збиткових шахт «Гігант», «Саксагань», «Першотравнева», РУ ім. Кірова.

З метою подолання негативних соціально-економічних наслідків, запобігання незворотним процесам у навколишньому природному середовищі, збереження сировинної бази металургійного комплексу та прискорення структурної перебудови у Криворізькому басейні Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 23.11.1998 № 1847 «Про подальшу реструктуризацію підприємств з підземного видобутку залізної руди у Криворізькому басейні».

На виконання вищевказаних постанов відповідно до чинного законодавства розроблені та затверджені наступні робочі проєкти:

1. Робочий проєкт «Ліквідація шахти «Гігант» розроблений в 1998 році інститутом ДП ДПІ «Кривбаспроект». Проєкт затверджений Наказом Державного комітету промполітики України від 08.06.2001 року №238 (зі змінами), кошторисною вартістю – 220,21 млн. гривень.

Робочим проєктом передбачено ряд природоохоронних заходів, до складу яких входять екологічна реабілітація та рекультивация земель, відвалів та рекультивация хвостосховища ЦЗФ шахти «Гігант» з високою вартістю обслуговування та водовідвідної каналізації. Так, як скид шахтних вод шахти «Гігант» та шахти № 1 ім. Артема проводиться в хвостосховище, для можливості осушення хвостосховища проєктом передбачено будівництво ставків-відстійників з підводящими та відводящими трубопроводами;

2. Робочий проєкт «Обґрунтування ліквідації шахти «Саксагань» розроблений інститутом «Кривбаспроект» в 1997 році. Проєкт затверджений наказами Мінпромполітики України від 22.03.2001 року №113 та від 31.08.2010 № 422, загальною кошторисною вартістю – 135,8 млн. гривень.

Робочим проєктом передбачено ліквідація шахти «Саксагань», як одиниці з видобутку залізної руди, ліквідація аварійних будівель та споруд, не задіяних в процесі водовідливу, відселення мешканців селища Карнаватка, садиби яких попали в зону зсуву земної поверхні від проведення в минулому гірничодобувних робіт, знесення садиб та благоустрій територій, екологічна реабілітація та рекультивация земель та відвалів в зоні проведення ліквідаційних робіт;

3. Робочий проєкт «Ліквідація шахти «Першотравнева», розроблений інститутом ДП ДПІ «Кривбаспроект» та ДП «УкрНДПРІпромтехнологія» в 1998 році. Проєкт затверджений наказом Мінпромполітики України від 06.11.2001 року №192, кошторисною вартістю – 85,4 млн. гривень.

Робочим проектом передбачена ліквідація як виробничої одиниці шахти «Першотравнева» з видобутку залізної руди та перехід шахти в спеціальний режим гідрозахисту діючих підприємств і селитебних територій від затоплення. Після реалізації значної частини основних фондів стороннім споживачам, проектом передбачена ліквідація аварійних будівель та споруд, дезактивація території після проведення ліквідаційних робіт, екологічна реабілітація та рекультивация земель.

На виконання наказів Мінпромполітики України від 25.06.2004 № 315 «Про створення Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», від 28.01.2005 № 38 «Про ліквідацію ДП «Кривбасреструктуризація» та від 17.03.2006 № 104 «Про ліквідацію ДГУ «Кривбасгідрозахист» на підставі актів приймання-передачі передано на баланс ДП «КШЗ» основні засоби, залучені до виконання зазначених робочих проектів.

Разом з об'єктами основних засобів на підставі актів приймання-передачі на баланс ДП «КШЗ» передано земельний відвід загальною площею 411,4542 га (шахта «Гігант» площею 45,6611 га, балка Свистунова площею 300 га, шахта «Саксагань» площею 0,6301 га та шахта «Першотравнева» площею 65,1630 га) та об'єкти незавершеного будівництва.

З метою збереження державного майна від руйнування та розкрадання, подолання негативних соціально-економічних наслідків, запобігання незворотним процесам у навколишньому середовищі міста Кривого Рогу, як центрі гірничорудної промисловості, ДП «КШЗ» необхідно здійснювати постійні поточні витрати (заробітна платня, податок на землю (землі шахт, які підлягають ліквідації), відкачка поверхових стоків та дренажних вод хвостосховища) на його утримання за робочими проектами ліквідації.

Фінансування робіт за проектами, в період з 1998 по 2014 роки включно, здійснювалось виключно за рахунок коштів Державного бюджету України. Виконавцем проектних ліквідаційних робіт є ДП «КШЗ».

Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28 грудня 2014 року №79-VIII визначено, що з 01.01.2015 року до видатків, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим і обласних бюджетів, належать видатки (ст. 90 п.7) на виконання - програми природоохоронних заходів місцевого значення, заходи з проведення лабораторно-діагностичних, лікувально-профілактичних робіт бюджетними установами ветеринарної медицини, спів фінансування (50 відсотків) проектів ліквідації підприємств вугільної і торфодобувної промисловості та витрат на утримання водовідливних комплексів у безпечному режимі, проекти реструктуризації та ліквідації об'єктів підприємств гірничої хімії, підземного видобутку залізної руди, консервації ртутного виробництва, утримання водовідливних комплексів.

Впродовж 2015-2025 років, з метою вирішення нагальної потреби щодо включення видатків до обласного бюджету на реструктуризацію підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу по ДП «КШЗ» за робочими проектами шахт Гігант, Саксагань та Першотравнева, ДП «КШЗ» неодноразово зверталось з відповідним обґрунтуванням до Дніпропетровської обласної державної адміністрації, Дніпропетровської обласної ради, Мінекономрозвитку України, Мінекономіки України, Мінфін України, Криворізької міської ради, Дніпропетровської регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, Комітету Верховної Ради України IX скликання з питань екологічної політики та природокористування, проте, на теперішній час питання залишається невирішеним.

ДП «КШЗ» протягом 2015 – 2025 років, відсутнє в будь якій мережі, як обласного так і державного бюджетів, із статусом – одержувач бюджетних коштів, рахунки в органах казначейства не відкривались, фінансування з державного та місцевих бюджетів підприємству не надходило, відповідно з 01.01.2015 по теперішній час фінансування робіт за робочими проектами не здійснювалось.

Згідно Указу Президента України від 24 лютого 2022 року №64 «Про введення воєнного стану в Україні» з 24 лютого 2022 року по всій Україні введено воєнний стан.

Наша країна у стані війни. Сьогодні у інформаційному просторі багато джерел та сповіщень, деякі сайти органів державної влади тимчасово працюють з великими перебоями та не мають можливості надавати актуальну інформацію.

Так, за період 2015-2025 років фактичні поточні витрати за робочими проектами ліквідації, по ДП «КШЗ», частково відшкодовані за рахунок коштів отриманих від господарської діяльності в загальній сумі 39719651,48 гривень за рахунок коштів отриманих від господарської діяльності, а саме: з метою запобігання соціальної напруги на підприємстві в повному обсязі виплачено заробітну платню в сумі 16078962,58 гривень працівникам підприємства залучених до виконання робочих проектів ліквідації (оплата праці з нарахуваннями), заборгованість з оплати праці з нарахуваннями взагалі по підприємству відсутня; частково відшкодовані витрати з податку на землю в сумі 11167294,70 гривень та з будівництва ставків-відстійників з підвідними та відвідними трубопроводами (податок на землю, електроенергія) в сумі 337541,13 гривень; погашені в повному обсязі інші витрати (оформлення земельних ділянок, витрати з компенсації мешканцям с. Карнаватка за рішенням суду, перекачка поверхневих стічних вод, тощо) в сумі 12135853,07 гривень.

З огляду на зазначені обставини, враховуючи відсутність будь-якого фінансування як з обласного так і державного бюджетів (в т.ч. на податок на землю, оплату праці тощо) ДП «КШЗ» перебуває у най критичному фінансовому становищі, яке виражається в неповному та несвоєчасному виконанні грошових зобов'язань перед місцевим бюджетам. Так, станом на 01.01.2026 року підприємство має податковий борг з земельного податку у розмірі 58068901,31 грн. (виключно внаслідок відсутності фінансування за бюджетною програмою протягом 2015-2025 років), який ДП «КШЗ» не тільки не має можливості погасити, а й який постійно збільшується у зв'язку з нарахуванням податковим органом пені та штрафних санкцій за несвоєчасну сплату.

Даний фактор ризику є незалежним від ДП «КШЗ», проте безпосередньо впливає на діяльність та фінансові результати підприємства.

2. Ризики, що мали вплив на основну діяльність ДП «КШЗ»

з виконання послуг по транзиту, прийому та акумуляції шахтної води і промислових стоків підприємств Кривбасу в ставок-накопичувач б. Свистунова та щорічного скиду в ріку Інгулець, відповідно затвердженого Регламенту

Основним видом господарської діяльності ДП «КШЗ» є виконання послуг з відведення, акумуляції та скиду шахтної води гірничорудних підприємств підземного Кривбасу. Відведення шахтної води в ставок-накопичувач балка Свистунова є безперервним виробничим циклом.

В Криворізькому залізорудному басейні одночасно експлуатується 18 родовищ, які розробляються відкритим та підземним способами. В басейні діє 8 шахт з підземного видобутку залізорудної сировини, які ведуть гірничі роботи в особливо небезпечних підземних умовах на глибинах 800 - 1500м та паралельно з підземними гірничодобувними підприємствами діє 5 великих гірничо-збагачувальних комбінатів, які ведуть видобуток та переробку руди у 10 кар'єрах на глибинах 250-450м.

В 90-х роках минулого століття, в період економічного спаду, в Кривбасі була зупинена виробнича діяльність 6 шахт. З метою недопущення затоплення виробничого простору діючих шахт та втрати доступу до запасів залізних руд, державою, було прийнято низку рішень про переведення 3 шахт в режим «сухої» консервації з підтримкою постійного режиму гідрозахисту (відкачки підземних вод з надр). Ще 3 шахти, які не мали гідравлічного

зв'язку з іншими шахтами та відпрацювали запаси залізних руд, було закрито і ліквідовано. Відкачку підземних вод з них було припинено.

Діючі гірничорудні підприємства Кривбасу та ті що працюють в режимі гідрозахисту, щорічно, відкачують на поверхню до 40 млн.м³ підземних вод (шахтні, кар'єрні), серед яких 16-17 млн.м³ високомінералізовані шахтні води.

Максимальні можливості по використанню підземних вод у зворотних циклах гірничорудних підприємств Кривбасу граничать на рівні 28-30 млн.м³ на рік. Решта 11-12 млн. м³ надлишків зворотних вод щорічно акумулюється і тимчасово утримується в ставка-накопичувачу шахтних вод. Ємність ставка-накопичувача не дозволяє прийняти та з акумулювати весь обсяг надлишків зворотних вод, що призводить до переповнення цієї гідротехнічної споруди, порушує правила її експлуатації та безпеки, а також спричиняє аварійний стан споруди.

Саме через переповнення ставка-накопичувача шахтних вод виникає реальна загроза настання надзвичайної ситуації (аварії) на ставку-накопичувачу, насосних станціях і трубопроводах загальної системи перекачки шахтних вод, шахтних водовідливих. Інших вільних ємностей, придатних для тимчасової акумуляції шахтних вод, в Кривбасі не існує. За таких умов, в Кривбасі виникає ризик припинення відкачки підземних вод, і як наслідок зупинки роботи гірничорудних підприємств з підземного видобутку залізорудної сировини.

В разі зупинки відкачки підземних вод в Кривбасі створюються умови для виникнення низки некерованих техногенних катастроф пов'язаних з зупинкою та затопленням діючих шахт, відпрацьованого підземного простору (підземних порожнин від вилучення залізорудної сировини) з регіональним підняттям рівня високомінералізованих підземних вод, забрудненням верхніх водоносних горизонтів і поверхневих водоймищ, з масштабними зсувами порушених порід та земної поверхні. Виникнення такої надзвичайної ситуації призведе до порушення екологічної рівноваги на значній території та спричинить загрозу різним важливим сферам господарської діяльності та суспільного життя не лише у Кривбасі, а і за його межами.

З метою недопущення виникнення низки надзвичайних ситуацій і техногенних катастроф, як у Кривбасі, так і за його межами, пов'язаних з відкачкою, використанням та тимчасовою акумуляцією значної кількості підземних вод, виникає необхідність у щорічному впровадженні заходів зі скиду надлишків зворотних вод в р. Інгулець.

Щорічний дозований (регульований) скид надлишків зворотних вод, передбачений загальним проектом відводу, використання та скиду надлишків шахтних вод Кривбасу, здійснюється в чітко визначений міжвегетаційний період (листопад - лютий), з розбавленням зворотних вод до рекомендованих норм якості води у контрольних створах розташованих нижче місця скиду. Після скиду надлишків зворотних вод впроваджуються безпрецедентні заходи з ліквідації наслідків скиду, шляхом виконання промивки русла річки Інгулець. Такий вид діяльності за певних умов є потенційно небезпечним для довкілля, оскільки при періодичному скиданні високомінералізованих надлишків зворотних вод неможливо дотриматися діючих норм якості води для поверхневих вод. Але, попре все, він є виправданим заходом тому, що впроваджується виключно з метою недопущення виникнення більш серйозних та масштабних наслідків техногенного характеру.

Здійснення скиду надлишків зворотних вод гірничорудних підприємств Кривбасу, в першу чергу, спрямоване на недопущення виникнення низки надзвичайних ситуацій (аварій) і техногенних катастроф на потенційно небезпечних об'єктах та надає єдиної реальної можливості здійснювати експлуатацію цих об'єктів на безпечній межі, тобто у такому стані коли відсутній неприпустимий ризик пов'язаний із заподіянням непередбаченої шкоди для життя і здоров'я людини, матеріальних об'єктів, навколишнього середовища, у стані захищеності населення та об'єктів довкілля від небезпеки.

Умови скидання шахтних, кар'єрних та рудникових вод у водні об'єкти підприємствами, що відкачують їх з надр, або мають їх накопичувачі, встановлені статтями Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.

Скидання високомінералізованих шахтних вод у поверхневі водні об'єкти має здійснюватися згідно з індивідуальним регламентом відповідно до Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.

У разі, якщо скиди призводять до перевищення гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин у водних об'єктах, а їх відсутність призведе до аварії на гідротехнічних спорудах (ставку – накопичувачу високомінералізованих шахтних вод) або спричинить низку надзвичайних ситуацій регіонального масштабу через припинення відкачки шахтних вод з затопленням відпрацьованого простору, а також зумовить значних економічних збитків та соціальних наслідків у зв'язку з зупинкою гірничорудних підприємств з підземного видобутку залізорудної сировини, рішення про їх скид приймає Кабінет Міністрів України.

Саме кризовий (аварійний) характер скиду та специфічні умови його проведення (тимчасове перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у водному об'єкті), в термін з 1 листопада поточного року по 01 березня наступного року, сформували передумови для отримання у відповідності до Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР опосередкованого дозволу Кабінету Міністрів України на здійснення такого скиду на підставі індивідуального регламенту.

Згідно чинного законодавства, скид шахтної води в річку Інгулець здійснюється відповідно Регламенту скиду надлишків зворотних вод гірничорудних підприємств Кривбасу виключно при наявності Розпорядження Кабінету Міністрів України офіційно оприлюдненого.

Невиконання планового скиду шахтних вод, передбаченого Регламентами, відбувається виключно внаслідок несвоєчасного прийняття розпоряджень Кабінету Міністрів України.

Даний фактор ризику є незалежним від ДП «КШЗ», проте безпосередньо впливає на діяльність та щорічні фінансові результати підприємства.

Враховуючи викладене, при своєчасному та в повному обсязі виконанні скиду шахтних вод, передбаченого Регламентами, при наявності фінансування за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» на сплату податку на землю ДП «КШЗ» мало би 5-й ранг ризику - низький рівень ризику.

Директор ДП «КШЗ»

Віталій БЄЛІК

Головний інженер

Михайло ТИЩЕНКО

Начальник економічного відділу

Наталя МАНЕЛЮК

Головний бухгалтер

Юлія НАЗАРЕНКО

Провідний юрисконсульт

Оксана ІСКРУК